

Nederlanders zijn nu eenmaal mensen die graag de grens overgaan, een huis kopen in een ander Europees land en/of emigreren. In dit artikel ga ik in op de specifieke situatie van Nederlanders die een huis kopen in Frankrijk en/of emigreren naar Frankrijk.

Dit artikel is tot stand gekomen in samenwerking met Monique Rombouts, Nederlandse notaris met als specialisatie Frankrijk, gevestigd te Zundert.

Tot 17 augustus 2015, de datum van inwerkingtreding van de Europese Erfrechtverordening, kon een Nederlandse familie bij overlijden van één van hen in een Frans-Nederlandse situatie voor verrassingen komen te staan, omdat het Franse erfrecht anders is dan het Nederlandse en een testament uit het ene land niet zomaar geldig is in het andere land.

Een voorbeeld: Henk en Anja wonen permanent in Frankrijk en hebben drie kinderen. Henk komt te overlijden. Volgens het Nederlandse erfrecht gaat het huis dan naar Anja en hebben de kinderen een vordering op hun moeder.

Volgens het Franse erfrecht hebben de kinderen meteen recht op hun erfdeel en krijgt Anja maar een deel van de woning of het vruchtgebruik.

De erfenis is dan onverdeeld eigendom van Anja en de kinderen (indivision). Als er geen goede verstandhouding is met de kinderen en de kinderen meteen hun erfdeel willen hebben, kunnen de kinderen hier bij de rechtbank om verzoeken waardoor het huis vaak verkocht moet worden (artikel 815 Code civil).

In Frankrijk was het bovendien zo dat er een splitsing was tussen roerende en onroerende goederen. Voor onroerende goederen gold altijd dat het Franse erfrecht van toepassing was als het onroerend goed zich in Frankrijk bevond.

Het afwikkelen van internationale nalatenschappen is sinds 17 augustus 2015 eenvoudiger geworden. Er geldt nu nog maar één erfrecht bij de afwikkeling.

Dat is standaard het erfrecht van het land waar iemand **op het moment van overlijden zijn gewone verblijfplaats heeft** (om dit te bepalen wordt gekeken naar hoe lang en hoe vaak men in een land verbleef en waar zich het gezinsleven afspeelde).

Het is ook mogelijk een **rechtskeuze te doen voor het land van zijn nationaliteit**.

Een Nederlander kan dus in een testament kiezen voor toepassing van het Nederlandse erfrecht.

Maar helaas wordt daarmee niet bepaald welk land erfbelasting mag heffen.

In het Frans-Nederlandse belastingverdrag van 1973 is hier geen bepaling over opgenomen. Er bestaat ook geen Europese verordening die bepaalt welk land erfbelasting mag heffen. Elk land hanteert dus zijn eigen regels.

Er is gelukkig wel bepaald dat dubbele belastingbetaling moet worden voorkomen.

In Nederland moet erfbelasting worden betaald als de overledene in Nederland ingeschreven staat of minder dan 10 jaar voor zijn of haar overlijden naar het buitenland is vertrokken. Het maakt niet uit waar de erfgenamen wonen.

In *Frankrijk* geldt het volgende:

Als de overledene in Frankrijk woonde, moet erfbelasting worden betaald over alle goederen (zowel roerende als onroerende goederen), in Frankrijk en in het buitenland.

Dubbele belastingbetaling wordt hier vermeden, doordat het mogelijk is de in het buitenland betaalde belasting af te trekken.

Als de overledene buiten Frankrijk woonde op het moment van overlijden geldt dat:

- Als de erfgenaam in Frankrijk woont en tijdens de laatste 10 jaar tenminste 6 jaar in Frankrijk heeft gewoond, hij of zij erfbelasting betaalt over alle goederen (onroerende en roerende goederen) in Frankrijk en in het buitenland.
- Als de erfgenaam buiten Frankrijk woont, of de laatste 10 jaar niet tenminste 6 jaar in Frankrijk heeft gewoond, hoeft hij alleen erfbelasting te betalen over goederen (roerende en onroerende goederen) in Frankrijk.

Gelukkig bestaan er wel een aantal vrijstellingen. Daarnaast zijn de tarieven in schijven verdeeld van 5% tot 60%. Schenking tijdens leven kan ervoor zorgen dat men op het moment van overlijden minder erfbelasting betaalt.

In Frankrijk is geen schenkbelasting/erfbelasting verschuldigd voor de gehuwde of gepacste partner (dit is het Franse geregistreerd partnerschap).

Een samenwonende partner, zelfs met een Nederlands samenlevingscontract, of een stiefkind wordt echter door de Franse fiscus gezien als een vreemde waardoor 60% erfbelasting verschuldigd is over het verkregen erfdeel. Het is belangrijk hier rekening mee te houden, bijvoorbeeld door een PACS aan te gaan in Frankrijk of een geregistreerd partnerschap in Nederland.

U ziet het, erfrecht en erfbelasting zijn twee losstaande zaken. Als u zich in een situatie bevindt waarbij binnen het gezin meerdere nationaliteiten zijn of als er onroerend goed in meerdere landen is, doet u er goed aan hier over na te denken, en zo nodig juridisch advies in te winnen. Een testament opstellen is in ieder geval nuttig.